

درگذشت حضرت آیت الله صافی اصفهانی

ساده زیستی و قناعت، انس با قرآن و دعا و شب زنده داری و سخاوت بود. از آثار ماندگار او تقریرات درس اصول (از مباحث الفاظ تا پایان تعادل و تراجیح) - که مرتب و آماده چاپ است - و درس فقه آیت الله العظمی خویی (طهارت، صلاة و مکاسب محرمة) و تطبیق بین اقتصاد اسلامی و اقتصاد سوسیالیسم و کاپیتالسم را می توان نام برد. او بر فقه، اصول، کلام، تاریخ، تفسیر، فلسفه، اقتصاد چیرگی تام داشت. سرانجام پس از عمری تلاش و کوشش در راه ترویج دین، در تاریخ جمعه ۳ جمادی الاولی ۱۴۱۶ ق (۷ مهرماه ۱۳۷۴ ش) در ۷۶ سالگی بدرود حیات گفت. با وفات او روز شنبه در اصفهان عزای عمومی اعلام و سراسر اصفهان یکبارچه تعطیل شد. و پیکر پاکش با شرکت هزاران نفر از اقشار مختلف مردم تشییع و پس از نماز میت توسط آیت الله حاج آقا حسن امامی در کنار مرقد علامه مجلسی در مسجد جامع اصفهان به خاک سپرده شد.

ناصرالدین انصاری

*

شیخ عبدالحسین رشتی و خارج فقه و اصول را نزد آیات عظام: شیخ محمدعلی کاظمینی، شیخ محمدکاظم شیرازی، سید عبدالهادی شیرازی و آیت الله حکیم و آیت الله خویی - قدس الله اسرارهم - فراگرفت (علاوه بر این در درس تفسیر مرحوم آیت الله خویی نیز شرکت جست). او حکمت و فلسفه را از آیت الله شیخ صدرا بادکوبه ای و مبانی اخلاق را از آیت الله العظمی سید جمال الدین گلپایگانی اخذ کرد و به غیر از تحصیل، به تدریس سطوح عالی نیز پرداخت و این همه ۲۷ سال به طول انجامید. در سال ۱۳۸۹ ق به اصفهان بازگشت و به تدریس، امامت جماعت، پرورش شاگردان و راهنمایی مردمان اشتغال جست. وی سالیان دراز در مدرسه صدر به تدریس خارج فقه و اصول و مبانی اقتصاد اسلامی و در مسجد جامع به اقامه جماعت (ظهر و شب) پرداخت و چند سالی بود که محفل درسی وی و نماز جماعتش نخستین درس و نماز اصفهان به شمار می رفت و ریاست حوزه علمیه بدو محول شده بود. از ویژگیهایش فروتنی،

زعیم حوزه علمیه اصفهان حضرت آیت الله آقای حاج شیخ محمد حسن صافی اصفهانی در سال ۱۲۹۸ ش (۱۳۳۸ ق) در خانواده ای متدین، در اصفهان زاده شد. پس از پشت سر نهادن تحصیلات جدید، به فراگرفتن دانش دینی روی آورد و مقدمات علوم عرب را در اصفهان و سطوح را در حوزه علمیه قم بیاموخت. سپس در سال ۱۳۶۲ ق به نجف اشرف کوچید و در محضر اساتید بزرگوار حوزه نجف زانوی ادب به زمین زد و از علوم آنان بهره های فراوان برد. فقید سعید کفایه الاصول را نزد آیت الله

فرهنگی

برگزاری یادواره علامه امینی در اصفهان

والمسلمین رسولی محلاتی، انوار هادی امینی، حجت الاسلام محدثی و دکتر جعفر شهیدی درباره زندگانی آیت الله امینی و مقام ولایت سخنانی ایراد کردند.

*

در این مراسم که با کلنگ زنی فاز دوم مجموعه فرهنگی باغ غدیر آغاز شد و جمعی از خاندان علامه امینی از جمله مهندس آخوندی وزیر مسکن و شهرسازی در آن حضور داشتند؛ حجة الاسلام

به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد ارتحال علامه حاج شیخ عبدالحسین امینی، صاحب اثر گرانقدر الغدیر، یادواره ای در مجموعه فرهنگی باغ غدیر اصفهان برگزار شد.

گزارش از کنگره شیخ فریدالدین عطار

طرح برگزاری کنگره جهانی عارف نامی، عطار نیشابوری، در سال ۱۳۷۱ و به مناسبت هشتصدمین سالگرد وفات عطار پی ریزی شد. اما به علت پاره ای مشکلات برگزاری آن به تأخیر افتاد تا آن که با پیگیری دبیر کنگره و علاقه مندان فرهنگ و هنر ایران زمین در مهرماه سال ۱۳۷۴ با حضور صددها تن از عطارشناسان و علاقه مندان در نیشابور برگزار شد.

«فرهنگسرای سیمرغ» که برای برگزاری هرچه بهتر کنگره جهانی بزرگداشت عطار نیشابوری، به کوشش شهرداری ساخته شده بود؛ پذیرای مهمانان بود. این کنگره با پیام حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی در مهرماه جاری کار خود را آغاز کرد. پیام رئیس جمهوری توسط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی قرائت شد.

رئیس جمهوری در این پیام ضمن اشاره به عرفان در ایران اسلامی از عطار به عنوان قافله سالار نامدار و ستاره فروزان آسمان عرفان ایران نام برد و گفت: فرهنگ تابناک ایران اسلامی با ادبیات عرفانی غنی تر شده و شیفتگان

بسیاری به شوق چشیدن حلاوت درک اندیشه ها از این دریای عمیق عشقهای پاک، کمر همت بسته و به آموزش زبان شیرین فارسی پرداخته اند.

رئیس جمهوری در بخش دیگری از پیام خود افزوده است: بزرگانی چون عطار، سنایی، ملای رومی، نظامی، خیام، سعدی، حافظ، و بسیار کسان دیگر از این دست مردان نام آوری هستند که به روح مفاهیم و تعالیم قرآنی از این رهگذر راه برده اند و کوشیده اند که هریک به زبانی، سرگشتگان وادی حیرت را به نور حق و هنمون شوند و اوج صعود به این قلّه رفیع را در مسیر عرفانی عارف عصر خویش، امام خمینی - قدس سره الشریف - شاهد بودیم که عرفان را با شهود و خدمت به خلق و تاریخ و ناهموار کردن راه حق و کمال و طرد شیاطین متبلور ساخت.

برای پی بردن به کُنه افکار و احوال این بزرگان، هیچ بزرگداشتی کافی و وافی نیست و جان کلام و سرّ نهای آنان را چنان که باید باز نمی نماید، اما قند مکرری است، حلاوت شنیدن «سرّ دلبران در حدیث دیگران...». این محفل باشکوه چراغ راهی است، برای کسانی که در طلب حقیقت، با قافله مرغان عطار همراه شوند، و برای آنان که خود راهی این راهنده شاید هوای تازه ای باشد که شمه و شمیمی از عطر دل انگیز دیار عاشقان را با خود به ارمغان دارد».

رئیس جمهوری ضمن اشاره به پاسداشت قدر و قیمت این عارفان و سالکان سوخته دل افزود: آتشی که حوادث سهمگین تاریخ این دیار

نتوانسته آن را سرد و فسرده کند آتش دل است و تا صاحب دل در جهان باقی است سوزنده و فروزنده خواهد ماند.

مهندس میرسلیم وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز طی سخنانی با اشاره به اینکه برگزاری چنین کنگره هایی موجب سوق دادن تدریجی جامعه از ارزش های مادی به نوعی دانش سالاری و فرهنگ مداری است، گفت: بزرگداشت عطار بزرگداشت روح و گوهر اصیل ذات آدمی است که همان نغمه الهی و نفس ربانی است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: هرچند اینک قریب هشتاد قرن از آغاز این بیداریاش عرفانی می گذرد، آن گونه که انتظار می رفت، هنوز به گوش همگان نرسیده و ما امیدواریم این جمع در روزگار ما سرمنشاء و سرآغاز تقویت این بیداریاش و گسترش فرهنگ عرفان عطار باشد که قدم به قدم ملهم از کتاب آسمانی قرآن است.

در مراسم افتتاحیه، حجة الاسلام غروی، طی سخنانی گفت: در سرلوحه افتخارات گذشته و حال، روشن شدن چشم نیشابور به قدم مبارک امام هشتم و بیان حدیث «سلسله الذهب» قرار دارد. وی همچنین تأکید کرد: عرفان عطار عرفانی است که در تمام آیات و آثار بدیعه پروردگار خدا را مشاهده نموده و تمام موجودات را عرصه تجلی خداوند می داند.

عنوان بخششی از مسقاله های قرائت شده در روزهای پربایی کنگره بدین شرح است:

عبدالرضا مدرس زاده: «مقایسه کارشناسانه در غزل خاقانی و عطار»؛

دکتر اصغر دادبه: «داستانهای تذکرة الاولیا، حقایقی در دل افسانه‌ها»؛ خانم دکتر لوت رنسل لالی کالی (از اسپانیا): «اجلاس پرندگان»؛ عبدالعلی دستغیب «مرغان رازبانی دیگر است»؛ دکتر نصرت الله فروهر: «رمز وراز در شعر عطار»؛ دکتر عبدالمجید زراقت (از لبنان): «قصه پردازی در منطق الطیر»؛ دکتر حسین وثوقی: «هنجار گریزیهایی غیرمجاز وزنی در شعر عطار»؛ دکتر نصرالله پورجوادی: «جایگاه عطار، در ادبیات عرفانی»؛ پرفسور هنری برومز «از فنلاند»: «مشکلات ترجمه

آثار عطار به زبانهای فنلادی و سوئی»؛ سید محمد هاشمی فرد: «تشخیص در منطق الطیر»؛ دکتر سلیم اختر (از پاکستان): «تأثیر عطار در شبه قاره»؛ خانم دکتر کلثوم ابوالبشر (از بنگلادش): «تأثیر عطار بر فرهنگهای بیگانه»؛ دکتر اسماعیل حاکمی: «مروری بر پندنامه عطار»؛ دکتر عصام حورانی (از لبنان): «تأملی در آثار عطار».

در نخستین روز کنگره، از تندیس برنزی عطار در محل آرامگاه این حکیم فرزانه، توسط مهندس میرسلیم، پرده برداری شد. زیارت مرقد مطهر

امامزاده محروق، برگزاری شبهای شعر با حضور شاعران خراسان و میهمانان، انتشار بیش از ۴۵ عنوان کتاب درباره زندگی و آثار عطار، تألیف دو جلد کتاب شناسی عطار، خوشنویسی آثار عطار در قالب کتاب و ترجمه مقالات و کتبی در این زمینه، از جمله کتاب «دریای جان» اثر گرانقدر «هلموت ریتز» و چاپ نسخه عکسی منطق الطیر کتابخانه تورینوی ایتالیا گوشه‌هایی از فعالیت‌های جنبی کنگره عطار بود.

صادق رحمانی

*

اعطای نشان درجه یک دانش به دکتر سید جعفر شهیدی

رئیس جمهوری افزود: ما بدون تقویت دانشگاهها و مراکز آموزش عالی خود به اهداف والای انقلاب و نظام اسلامی دست نخواهیم یافت.

در ادامه این مراسم، رئیس جمهوری و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی، نشان درجه یک «دانش» را به استاد سید جعفر شهیدی اعطا کرد و از زحمات علمی این استاد تقدیر به عمل آورد.

رئیس جمهوری در مراسم شروع سال تحصیلی جدید دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور گفت:

امروز مراکز علمی ما از نظر جامعیت علم و ایمان از نمونه‌های بسیار خوب و مطلوب در دنیا به شمار می‌روند.

وی گفت: جمهوری اسلامی ایران از نظر امکانات آموزشی وضعیت خوبی در دنیا پیدا کرده است و آینده آموزش عالی کشور بسیار بهتر و مطمئن‌تر از وضع حاضر خواهد بود.

استاد سید جعفر شهیدی در این مراسم ضمن قدردانی از رئیس جمهوری و هیأت دولت طی سخنانی گفت: لازم است از این اقدام تشکر کنم، اما نه به خاطر آنکه اینجانب را انتخاب کرده‌اند، بلکه به خاطر آنکه این سنت بسیار نیکو در تاریخ تعلیم و تربیت ایران بوده که از طالبان علم قدردانی شود.

*

احداث کتابخانه در منزل استاد

به منظور تجلیل از مقام علمی و معنوی چهره برجسته فرهنگی معاصر و

متفکر اسلامی سید جعفر شهیدی، منزل مسکونی این استاد که در منطقه ۸ تهران واقع شده است، توسط شهرداری منطقه ۸ تهران به کتابخانه تبدیل می‌شود.

دکتر شهیدی در سال ۱۲۹۷ هجری شمسی در شهرستان بروجرد متولد شد و پس از طی مراحل تحصیل در حوزه علمیه نجف به ایران بازگشت و در دانشگاه تهران به تحصیلات خود ادامه داد.

وی پس از اخذ درجه دکترا در رشته زبان و ادبیات فارسی، معاونت مؤسسه لغت‌نامه دهخدا را برعهده گرفت و در سال ۱۳۴۶ نیز به ریاست این مؤسسه منصوب شد.

دکتر شهیدی ضمن تدریس و تربیت دانشجویان بسیار به تحقیق و تألیف نیز توجه خاصی نشان داد و آثار گرانمایی در زمینه ادبیات و تاریخ اسلام به رشته تحریر آورد.

*

نمایشگاه کتاب تونس

نمایشگاه بین‌المللی کتاب تونس با بیش از پنجاه و پنج هزار عنوان کتاب، چندی پیش در تونس برگزار شد و دوست و هفتاد و پنج ناشر از کشورهای مختلف جهان در آن شرکت داشتند.

میزگردهای فراوانی تشکیل شد که موضوع مورد بحث در آنها پیرامون فرهنگ آینده و فرهنگ فرانسوی در آفریقا بود.

*

همایش جهانی بزرگداشت «خیام»

درگذشت ریاضیدان، ستاره‌شناس و شاعر نامدار ایرانی حکیم ابوالفتح غیاث‌الدین عمر ابن ابراهیم خیام نیشابوری، سال آینده همایشی جهانی از سوی یونسکو برگزار خواهد شد. یکی از مسؤولان فرهنگی کشور در این باره گفت: «سال پیش طی نامه‌ای خطاب به نماینده کشورمان در یونسکو پیشنهاد کردیم در سال ۱۳۷۵ (۱۹۹۶) که با نهمصدمین سال درگذشت حکیم عمر خیام (۵۱۷ق) همزمان است، همایشی جهانی در بزرگداشت آن

حکیم بزرگ برگزار شود. این پیشنهاد در دور نخست تصویب شده است که پس از طرح و تصویب آن در نشست دو سالانه یونسکو نیز مقدمات کار فراهم خواهد آمد».

برگزاری همایشهایی در پاسداشت نامداران علم و هنر کشورمان، اگر با همکاری رسانه‌های همگانی همراه شود، می‌تواند ضمن آشنا کردن نسل جوان با این مفاخر فرهنگی، سدی در برابر هجوم فرهنگی بیگانگان باشد.

*

همزمان با نهمصدمین سالگشت

پی‌ریزی دانشکده ادبیات فارسی در بنگلادش

آقای هاشمی رفسنجانی رئیس جمهوری طی سفر خود به بنگلادش با حضور در دانشگاه داکا در مراسمی سنگ بنای ساختمان زبان فارسی را در زمینی به مساحت ۶۰۰ متر مربع واقع در کنار آکادمی زبان بنگالی بر زمین نهادند.

و هفت هزار واژه فارسی در زبان بنگالی وجود دارد که این خود عمق روابط فرهنگی ما را با ایران ثابت می‌کند.

بر روی سنگ بنای ساختمان به زبان فارسی اشعاری به شرح زیر نوشته شده است:

در پی لطف خدای دو جهان
گشت این بخش بنا از دل و جان
به ادب گفت امین تاریخش
فارسی رونق علم است و زبانم

*

از راه مرموزی وارد شوند و شبه قاره را از عرفان و ادب واقعی خالی کنند. رئیس جمهوری افزود: من به عنوان یک مسلمان فارسی زبان و طلبه علاقمند به عرفان و ادبیات اقدام امروز دانشگاه داکا را تبریک می‌گویم و این را به عنوان یک حرکت درست و در نقطه مقابل اقدام انگلیسیها ارزیابی می‌کنم.

معاون رئیس دانشگاه داکا در این مراسم گفت: بین ۶۰۰ تا ۷۰۰ سال زبان فارسی در این منطقه حضور داشته

آقای هاشمی رفسنجانی در این مراسم گفت: تصمیمی که ۱۶۰ سال پیش انگلیسیها گرفتند و در شبه قاره هند زبان فارسی را بکلی ممنوع کردند، ناشی از این برداشت است که خواسته‌اند

مراکز اطلاع رسانی عمومی در تهران

ندارایانه متصل شوند و برای کسب اطلاعات بیشتر امور مشترکین این مرکز بوسیله تلفن ۲۵۰۸۶۰۰ آماده ارائه راهنماییهای لازم است.

مهندس سعادت در پایان تأکید کرد که این مرکز اطلاعاتی به بانکهای اطلاعاتی داخلی و خارجی متصل است و همواره تعداد بانکهای اطلاعاتی و خدمات این مرکز در حال افزایش است.

وی گفت: هدف از ایجاد این مرکز و توسعه مراکز ارتباط آن با شهروندان گسترش اطلاعات شهری و کاهش سفرهای بی مورد درون شهری شهروندان است.

*

پیامهای شخصی میان افراد، مرکز تحقیقات علوم انسانی، مجلات کامپیوتری، بانکهای اطلاعاتی، کتابهای منتشر شده در ایران و ارتباط گروههایی که در زمینه های مختلف به صورت انجمنهای عمومی و گروههای همفکر فعالیت می نمایند، ارائه می شود.

خدمات این مرکز فرهنگی علاوه بر مراکز عمومی تأسیس شده به وسیله کامپیوتر و دستگاه ارتباط میان کامپیوترها (مردم) نیز از سوی افراد در محل کار و منزل قابل دریافت است.

وی گفت: علاقمندان پس از تهیه وسایل لازم می توانند به وسیله تلفن ۲۵۰۸۱۰۰۱ به مراکز اطلاعات

مهندس ناصر علی سعادت مدیرعامل شرکت ندارایانه وابسته به شهرداری تهران گفت: در حال حاضر سی مرکز اطلاع رسانی عمومی در مناطق بیستگانه شهرداری تهران، پارکهای نیاوران، لاله و شهر فرهنگسراهای بهمن، خاوران و اندیشه، فروشگاه رفاه و ترمینالهای شرق، جنوب و غرب راه اندازی شده است.

وی افزود: در این مراکز که به قاصدک موسوم است اطلاعات و خدمات کاملی در زمینه اماکن مذهبی، ورزشی و آموزشی، بانک ها مراکز بهداشتی درمانی، مراکز دولتی و نهادها مراکز تفریحی و سیر سفر، پستخانه الکترونیکی برای مبادله

حفظ کتب تخصصی در زمینه حقانیت تشیع

وی در مورد توسعه و بهره برداری کامل از این مرکز گفت: تا پایان سال جاری، با افزایش خرید هفت هزار جلد کتاب تخصصی دیگر در زمینه تشیع و ولایت حضرت علی (ع) بهره برداری از آن آغاز خواهد شد.

*

امیرالمؤمنین (ع) در مجموعه فرهنگی تفریحی غدیر ساخته شده است، در سال ۷۲ با دو هزار جلد کتاب تخصصی شیعه گشایش یافت و تاکنون این تعداد به سه هزار جلد و شامل موضوعات فقه، کلام، تاریخ، تفسیر و عرفان افزایش یافته است.

نخستین مرکز جمع آوری و نگهداری کتب تخصصی در زمینه حقانیت تشیع در کشور، تا پایان سال جاری در اصفهان به بهره برداری می رسد. مسؤول فرهنگی تاریخی باغ غدیر اصفهان با بیان این مطلب گفت: این مرکز که به نام کتابخانه تخصصی

برپایی یازدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب در سوریه

خرید کنند و محدودیتی در میزان خرید وجود نداشت. همچنین فهرست کتب عرضه شده با عنوان «دلیل المعرض» در دو جلد با قیمت نازل به فروش می رسد.

حضور ناشران ایران در این نمایشگاه بسیار اندک و البته موجب تأسف فراروان بود.

*

اختصاصی ندارد و دارای مکانی موقت در اطراف «مکتبه الاسد» بود، اما دارای مزایایی از این قبیل بود:

۱- خرید مستقیم. هر خریدار می توانست کتاب مورد علاقه خود را مستقیماً از ناشر کتاب دریافت کرده و قیمت آن را در همان غرفه پردازد.

۲- عدم محدودیت خرید. بازدیدکنندگان به هر میزان می توانستند

یازدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب سوریه در تاریخ ۲۴ تا ۳ مهرماه ۱۳۷۴ برابر با ۱۵ تا ۲۵ سپتامبر ۱۹۹۵ در محل «مکتبه الاسد» در دمشق برگزار شد. در این نمایشگاه طبق آمار مدیریت نمایشگاه ۳۱۲ ناشر از بیست کشور شرکت داشتند و کتب عرضه شده در نمایشگاه ۳۲۵۰۰ عنوان بود.

گرچه نمایشگاه کتاب، جایگاهی

مراجعة التحقيق

تعريف لواحد من أكمل واحسن الكتب في تاريخ الشخصيات
الإيرانية المحلية .

وكان الهدف من وراء تأليف «التدوين في أخبار قزوين» هو كتابة
مؤلف كامل في تاريخ قزوين ويشتمل ضمناً على ذكر الرجال
والعلماء في مدينة قزوين ، ولقد بين كاتب المقال - بعد بحث
مختصر حول المنهج العلمي له «التدوين» - المصادر والمراجع التي
اعتمدها، وأخيراً أشار إلى بعض النقاط القرآنية، والكلامية
والأخلاقية والأدبية في هذا الكتاب .

كما أورد بعض نواقص الكتاب على مستوى تقويم النص
والأغلاط المطبعية .

مرتضى الذكائي الساري

أول دائرة معارف فقه شيعية

لقد قدّم الكاتب في هذه المقالة نقداً وتعريفاً لكتاب «الموسوعة
الفقهية الميسرة» والتي يكشف جزؤها الأول عن العمق والمتانة التي
أبداها الشيخ الأنصاري . وينظر صاحب هذه المقالة إن هذا الكتاب
يعتبر أول دائرة معارف في الفقه الشيعي وتمتاز بالامتيازات التالية:
١- الاستقلالية في الطريقة والأسلوب ٢- التنظيم والترتيب الدقيق
للعناوين ٣- شموليتها قياساً بالموسوعتين الفقهيتين الأخرين، أي
موسوعة جمال عبدالناصر الفقهية والموسوعة الفقهية الكويتية .

والمقالة عبارة عن مقارنة بين هذه الموسوعة والموسوعتين الأفتي الذكر .

السيد علي الحسيني

السيد جمال الدين الأسدآبادي والمطبوعات

لقد نبّه السيد جمال الدين الأسدآبادي المسلمين قبل مئة عام
تقريباً على أهمية المطبوعات ومتابعتها، في مقالة له تحت عنوان
«فوائد الجريدة» .

وقد ذكر في هذه المقالة لقراءة المطبوعات تسعة عشر فائدة . ونظراً
لماتسم به هذه المقالة من أهمية ولكونها بعيدة عن تناول الأيدي، فقد
كان لها الصدارة على سائر المقالات في هذه العدد من مجلّتنا .

علم اصول النحو

في هذه المقالة - بعد بيان نشوء ضرورة تدوين علم اصول النحو والنسبة
بين علم النحو وبين علم اصول النحو - بحث بعض قواعد وعلل النحو .

وقد أورد الكاتب بحثاً إجمالياً حول أول مؤلّف وأول كتاب
قد أُلّف في هذا المجال، وذكر فضل تقدّم ابن جنّي في كتاب «الخصائص»
إنّ القسم الأكبر من هذه المقالة يتعلّق ببحث اصولي تحت عنوان
أدلة النحوي، وهي عبارة عن: السماع، الإجماع، القياس،
الاستصحاب وسائر الأدلة .

وفي الختام، طُرح بحث مختصر ذو فوائد جمة حول تحديد المكان
والزمان في الشواهد النحوية .

امير السليمان الرحيمي

جولة في «التدوين في أخبار قزوين»

إنّ هذه المقالة - كما يتضح ذلك من خلال عنوانها - عبارة عن

يقول كاتب المقال - إنه أثناء التحقيق حول اصحاب الإمام الصادق (ع) - عشر على ذلك، وبعد مطالعة بحث تحت عنوان «اصحاب الصادق (ع) في رجال الشيخ الطوسي» التفت الى إشكالات عديدة في هاتين الصفحتين من الكتاب. وقد عرض هناك تلك النواقص، وأيضاً قدّم فهرساً مختصراً عن الاغلاط المطبعية في الكتاب.

السيد حسن الفاطمي

[تعريف بما كتب حول السيد الحميري وشعره]

في هذا العدد من المجلة في باب التعريف بالكتب نطالع تعريفاً وفهرساً لأثار السيد الحميري، هذا الشاعر الشعبي وداعية الإمامة والولاية. وهذا التعريف بالكتب نفسه يتضمّن تسمين، القسم الأول يشتمل على ما ألف في ترجمة حياته وأخباره، والقسم الثاني يحوي نسخ ديوان شعر السيد، وهو أيضاً عدة أقسام.

محمد الصّحّي السردودي

في باب التعاريف الإجمالية لهذا العدد، عرّفت الكتب التالية

- معرفة كتب ثورة المشروطة.

- مسائل حرجة في فقه المرأة.

- آثار البلاد وأخبار العباد.

- المسترشد.

- مبادئ العربية.

- إطلالة على دائرة معارف المكتبات العالمية.

- وضوء النبي (ص).

- تاريخ تشيع إصفهان.

- الثقافة والدين.

في باب تعريف المراكز العلمية والثقافية

كان التعريف في هذا العدد لبعض دور النشر اللبنانية، والتي تقوم بأمر ترجمة وطبع الكتب المعجمية والقواميس فقط إن دار «مكتبة لبنان» قد بدأت عملها التخصصي في طباعة المعاجم والقواميس سنة ٤٧ و بإرادة خصوصية سنة ٤٧ وإدارة خصوصية، وبعد مضي قرابة نصف قرن إلى الآن نشرت أكثر من ٢٨٣، إصداراً بعنوان معجم أو قاموس، وبعضها أكثر من عشرين مجلّد وأغلبها أكثر من مجلّدين.

«مصقل الصفا» اثر خالد في المناظرات بين الاديان

بعد كتاب «مصقل الصفا» - الذي خصّصت هذه المقالة للتعريف به - من أنضل الكتب المؤلفة في الردّ على أحد القساوسة المسيحيين يدعى «كزاويه».

لقد طبع هذا الكتاب مع تعليقات ومقدمة السيد حامد ناجي الإصفهاني بجهود أحد أحفاد المؤلف بعد أن كان مهجوراً سنوات عديدة.

وقد أشار كاتب المقال - وبعد بيان أهمية وخصائص الكتاب - إلى مصادر وتعليقات الكتاب، وفي الختام قام بمرور إجمالي على محتويات الكتاب. محمدتقي السبحاني

نقد كتاب «الخصائص الجغرافية للبلاد الاسلامية»

يدرس هذا الكتاب في فرع الجغرافيا في جامعة «رسالة النور» وقد بحث التقسيمات المختلفة في العالم الإسلامي ضمن عشرة فصول. ويعتقد كاتب المقال - الذي نظر الكتاب بعين النقد - أن هذا الكتاب عند بحثه لمنطقة العالم الإسلامي قد ابتلي بالتشويش وعدم الإيساق.

وقد أوضح الكاتب مفصلاً هذا التشويش والتناقض في تبين الموقع الاقليمي للعالم الاسلامي، وعرض امام القارئ نماذج كثيرة من هذه الاشبهات، ولدى الكاتب أيضاً انتقادات حول اسلوب الكتابة وطريقة الإرجاع الى المصادر.

غلام رضا گلي زواره

ترجمة أو تاليف

لقد ثبت في هذه المقالة ان كتاب «الفلسفة اليونانية من منظور آخر» الذي طبع أخيراً باسم «إلهة الهاشمي الحائري» انه في الحقيقة عبارة عن ترجمة لكتاب يوسف كرم المعروف، والذي طرح على المحافل العلمية منذ عدة سنوات باسم «تاريخ الفلسفة اليونانية». وقد أوضح صحة ادعائه من خلال الشواهد المختلفة، والمقارنة بين المتنين العربي والفارسي. والكاتب بعد أن قدّم تعريفاً إجمالياً للأصل العربي للكتاب لم تعد حاجة لتعريف ترجمته بعنوان أنه تاليف.

محمد محمد الرضائي

نقد على صفحتين من كتاب

كما يظهر من عنوان المقالة أنها نقد لصفحتين من كتاب «تحرير المقال في كليات علم الرجال» الذي ألّفه الشيخ مهدي الهادي

The author has saved himself from introducing his translation (which was printed as an edited) by briefly introducing the Arabic text.

A criticism of two pages of a book.

Sayyed Hassan Fatemi

As realised from the name this article is a criticism of two pages of a book named "Tahrirol Makal Fi Kolleyyat Elmer-rejal written by Mr. Mahdi Hadawi.

The editor says that through his research about the companions of Hazrat Sadiq (peace be upon him) has faced this and after reading an essay titled "Ashabes-Sadiq fi Rijal Ashaikh Al tooqi, has noticed numerous misconceptions in two pages of the book.

The editor, then, lists these inconveniences and provides a brief index for the printing errors.

Descriptive Bibliography of Sayyed Hemyari and his poetry

Mohammad Seh-hati Sardoroodi

In this issue of magazine, in the bibliography section an index of the works of sayyed Hemyari, this shiite poet and the publicizer of Imamah and velayat (spiritual leadership and guardianship), has been introduced.

This bibliography consists of two sections; the first one contains the biographies and the narrations of the sayyed. The second section contains the copies of the complete poetry works of sayyed which in itself has several various divisions.

In the section of "Brief Introductions" of this issue the following books are introduced:

- Bibliography of "Inqilabe Mashrooteyyat"
- Critical cases in the woman jurisprudence
- The works of the countries and the news of the worshippers (Aatharol Bilad Wa Akhbarol Obbad)
- Guidance Seeker (Al Mostarshid).
- The principles of Arabic (language).
- Outcome of the encyclopedia of the world libraries.
- Ablution of the prophet (peace be upon him and his family).
- The history of isfahan conversion into sheiism.
- The culture and Religion.

In the section of introducing the scientific and cultural countries of this issue; some of the lebanies publishers are introduced who only deal with translation and publishing of dictionaries and lexicons.

Publisher "The Library of Lebanon and the Publishers" under a private management has started the specialized work of dictionary and lexion publishing 47years ago. After almost half a century; has published 283 dictionaries and lexions among which some of them are more than twenty volumes and the majority are more than two volumes.

He also mentions some of the shortages of the book in the field of original correction and printing errors.

The first Encyclopedia of Shi-a's Jurisprudence

Sayyed Ali Husaini

In this article, the auther introduces and criticizes the book of "Al-Mowsoo-ah Al Fiqh-heyya Al-Moyassara" of which the first volume was written by the pen of Mr. Ansari.

This book, as expressed by the author, is the first encyclopedia in the relegious jurisprudence of Shi-a and has the following distinctions: - independency in style and work, accuracy in arrangement and organizing the titles, and its comprehensiveness comparing to the other two encyclopedia; that means the relegious encyclopedia of Jamal Abdul Nassir and the Kuwaiti encyclopedia of Jurisprudence.

This article, practically, is a comparison between this encyclopedia and the other two mentioned above.

Miskal -e- safa An eternal opusculum in dialogue between relegions

Mohammad Taqi Sobhani

The book of Miskal -e- Safa, which is introduced in this essay, is one of the best books written in answering the skipticism of a christian priest named "Gozavieh". This book, after years of obsoleteness, was printed by one of the desendants of the author in 1373 (solar) together with the interpretation and introduction of Mr. Hamid Naji Isfahani.

Stating the importance and distinctions of the book, the author refers to the documents and interpretations of the book and finally briefly reviews the content of the book.

Criticizing the book of "The Geographic specialities of the Islamic Countries.

Gholam Riza Goli Zavara

This book, which is taught in the university of Payam Noor Field of Geography, has dealt with the bound-ary divisions existing in the world of Islam.

The editor of this article looks at the book through a complete criticizing eye and believes that this book is suffering disturbances and deviations. The editor explains in detail disturbances and contradictions concerning the regional situation of the word of Islam and has put numerous examples of these kind of mistakes infront of the reader's eyes.

The editor, also, criticizes the method of collection and source referring of the book.

Translation or Editing.

Mohammad Mohammad Rezai

In this article, the author proves that the book of Greece phelosophy through a different vision printed recently under the name of "Elahaye Hashemi Háyeri", infact it is the translation of the known book of Mr. You-suf Karam which has found its way to the scientific assemblies years ago under the name of "Tareekh Al-Falsafatol Younaneyyah".

The author proves his claim to the reader by offering various examples and comparing the two Arabic and Farsi originals.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

AYENEH -E- PAZHOOHESH

SAYYED JAMALOD-DEEN AND THE PRESS

About one hundred years ago, Sayyed Jamalod-deen Asad Abadi, wrote an essay titled "The use of the Newspaper" in which he pointed out the importance of the press to the moslems. He states nineteen benifits for reading the press and does his best may be can awake the sleeping world of Islam through the passage of the press. For the importance of this essay, and for being out of reach, is printed at the head of the essays; in this issue.

Principles of Syntax

Amir Solaimani Rahimi

In this essay, after stating: the finding; necessity; collection of principles of syntax and the relation between syntax and principles of syntax, the author introduces some rules and reasons of syntax.

The author proceeded to give a brief summary of the first auther and the first book was written in this field.

Finally, the author names Ibn Jenni with honour as the leading through his book "Al-Khasa-es".

The major content of this essay analyses the principles which came under the title of; the syntax proofs, they are the following: hearing, unanimity, analogy, association and the rest of the proofs.

Finally, the author introduces a brief summary regarding the spacial and temporal limitations in the gram-matical reasonings which are very useful.

Reviewing the "Attadween fi Akhbar -e- Gazveen"

Mortaza zakayi savi

This article as revealed from the name; introduces one of the most completed and the best local and historical book of Iran. The aim of writing the book of "Attadween fi Akhbar -e- Gazveen was inditing a complete book about the history of Gazveen and itself contains the biography of the notables and the scholars of the town of Gazveen.

After a brief summary about the methodology of "Attadween", the author states it's references and sources, and finally states the Quranic, oral, moral and literary use of this book.